

Recomandarea AAC privind testul de rezistență al Directivei privind păsările și al Directivei privind habitatele

AAC 2026-14

Septembrie 2026

Consiliul Consultativ pentru Acvacultură (AAC) mulțumește pentru sprijinul financiar acordat de UE

*Recomandarea AAC privind testul de rezistență al Directivei privind păsările și
Directivei privind habitatele*

Cuprins

Cuprins.....	2
I. Context.....	3
II. Situația actuală.....	4
III. Recomandări.....	6
IV. Opinii minoritare.....	6

I. Context

AAC salută lansarea unei consultări publice ca parte a testului de rezistență al Directivei privind păsările și al Directivei privind habitatele.

După aproape 50 de ani de punere în aplicare, Directiva privind păsările și Directiva privind habitatele sunt considerate o poveste de succes, având în vedere că peste 500 de specii de păsări și peste o mie de specii, inclusiv mamifere, reptile, amfibieni, pești, nevertebrate și plante, precum și 230 de tipuri de habitate caracteristice, au fost plasate sub un regim de protecție. Suprafața totală a siturilor Natura 2000 din UE este de 1 296 333 km² din care 526 680 km² sunt zone marine și 769 653 km² sunt zone terestre. Suprafața totală a zonelor de acvacultură (marine și interioare) din UE-27 este de aproximativ 4 000 km², reprezentând 0,3 % din suprafața rețelei Natura 2000.

AAC reamintește că Directiva privind păsările s-a concentrat asupra păsărilor migratoare, întrucât aceste specii constituie un patrimoniu comun a cărui protecție eficientă reprezintă, de obicei, o problemă de mediu transfrontalieră care implică responsabilități comune.

Necesitatea protecției păsărilor pe teritoriul UE a fost justificată de „repercusiunile activităților umane și, în special, de distrugerea și poluarea habitatelor acestora, de capturarea și uciderea lor de către om, precum și de comerțul care rezultă din astfel de practici”, chiar dacă, la momentul adoptării (1979), conservarea păsărilor și, în special, a păsărilor migratoare, prezenta încă probleme care necesitau cercetare științifică pentru a permite evaluarea eficacității măsurilor luate. Parlamentul European a subliniat că „trebuie stabilit un nivel satisfăcător pentru populația de păsări”.

Directiva privind păsările prevedea aceleași măsuri de protecție pentru păsările migratoare, chiar și pentru cele care nu figurau în anexa 1, atât în cadrul rețelei Natura 2000, cât și în afara acesteia.

Directiva privind habitatele prevede că statele membre trebuie să ia măsurile necesare pentru a institui un sistem de protecție strictă a speciilor de animale enumerate în anexa IV litera (a) în aria lor de răspândire naturală și să asigure conservarea habitatelor naturale, precum și a faunei și florei sălbatice pe teritoriul european al statelor membre. În consecință, statele membre sunt obligate să acorde o atenție deosebită protecției zonelor umede și, în special, a celor de importanță internațională.

Din perspectiva acvaculturii, cel puțin trei tipuri de acvacultură, și anume acvacultura în iazuri, acvacultura de crustacee și moluște și acvacultura în lagune, au o istorie milenară și fac parte din sistemele noastre comune de patrimoniu acvicol. De asemenea, acestea oferă un model de acvacultură care coexistă cu biodiversitatea într-un mod rațional. Acest lucru este demonstrat de faptul că aceste trei tipuri de metode de acvacultură au fost considerate puncte-cheie pentru biodiversitate și au fost incluse în rețeaua NATURA 2000, chiar dacă nu erau habitate naturale pure, ci habitate amenajate.

II. Situația actuală

Deși acvacultura nu a fost cauza presupusului declin al populațiilor anumitor specii de păsări, impactul economic pe care l-a suferit ca urmare a măsurilor de protecție aplicate fără discernământ a fost și rămâne un motiv de îngrijorare. Modelul tehnologic tradițional lua în calcul anumite pierderi tehnologice rezonabile, în funcție de stadiul de dezvoltare al biomasei crescute, cauzate de prădătorii naturali. După aplicarea prevederilor Directivei privind păsările, pierderile tehnologice cauzate de prădători (păsări sau mamifere care se hrănesc cu pește) au crescut dramatic, afectând performanța economică a sistemelor de creștere. Contrar unei opinii larg răspândite în rândul ecologiștilor, creșterea numărului de prădători de pești, în special a păsărilor, nu a fost cauzată de dezvoltarea acvaculturii, așa cum reiese din datele EUROSTAT, ci de măsurile de protecție nediscriminatorii, care au dus la o presiune crescută asupra habitatelor naturale din cauza creșterii exponențiale a populațiilor anumitor specii, în special a păsărilor, care au explorat noi zone de pescuit în zonele de acvacultură unde nu erau prezente înainte de anii 1990.

Chiar dacă ambele directive oferă statelor membre un cadru de derogări care să fie utilizat pentru prevenirea daunelor grave aduse culturilor, animalelor, pădurilor, pescuitului și apelor, în cazul în care nu există altă soluție satisfăcătoare, este foarte dificil pentru IMM-urile din sectorul acvaculturii să obțină aceste derogări în limitele siturilor de acvacultură. Aprobarea cererilor de derogare este, uneori, un sistem profund birocratic, aplicat în mod diferit de fiecare stat membru, ceea ce afectează, de asemenea, condițiile de concurență echitabile pentru fermierii din sectorul acvaculturii. Există, de asemenea, o practică inegală de compensare la nivelul statelor membre, care permite unor țări să compenseze mai mult sau mai puțin fermierii din sectorul acvaculturii, în timp ce alte țări, care se confruntă cu aceleași probleme, nu acordă nicio compensație, ceea ce duce la aceeași lipsă a condițiilor de concurență echitabile între fermierii din sectorul acvaculturii din UE.

Întrucât protecția păsărilor migratoare este considerată o problemă de mediu transfrontalieră care implică responsabilități comune, daunele cauzate anumitor tipuri de acvacultură de către anumiți prădători protejați (cormorani, vidre, stârci, pelicani) ar trebui abordate ca o responsabilitate comună și nu coordonate prin instrumente fără caracter obligatoriu (recomandări, orientări, bune practici), care s-au dovedit a fi ineficiente pentru crescătorii de acvacultură.

Recunoaștem că CE a alocat resurse pentru mai multe proiecte legate de cormorani și de conflictul acestora cu acvacultura (RedCafe, InterCafe, CorMan, EIFAAC-FAO), iar Parlamentul European a solicitat încă din 2008 un plan paneuropean pentru gestionarea prădătorilor în acvacultură, însă toate aceste acțiuni au rămas fără efect asupra conflictului dintre anumiți prădători și anumite tipuri de acvacultură.

Recomandarea AAC privind testul de rezistență al Directivei privind păsările și Directivei privind habitatele

AAC a transmis Comisiei Europene și statelor membre două recomandări cu privire la aceste aspecte: **Recomandarea privind acvacultura de apă dulce și fauna sălbatică¹ (AAC 2022-10) și Recomandarea privind prădarea de către păsări în legătură cu creșterea moluștelor² (AAC 2022-13)**, ambele având ca rezultat **transferul responsabilității către statele membre, care nu au nicio obligație în această privință.**

Dincolo de impactul prădării asupra activităților economice, AAC consideră că merită menționat faptul că unele studii științifice au evidențiat complexitatea interacțiunilor dintre cormorani și ecosistemele în care trăiesc³. De asemenea, consideră că merită citat comunicatul de presă EIFAAC/FAO din 16 mai 2025⁴ și publicația din 2025⁵. De fapt, strategiile menite să protejeze o singură specie pot duce la dezechilibre grave în ecosisteme (în special atunci când specia în cauză este un prădător situat în vârful lanțului trofic), până la a provoca o scădere a biodiversității – ceea ce este exact opusul obiectivului urmărit de directivele vizate de prezenta recomandare. Acest lucru se aplică atât cormoranului, cât și multor alte specii prădătoare. Acest concept – conform căruia concentrațiile excesiv de mari ale unei anumite specii protejate pot depăși capacitatea ecologică de suport a mediului lor – este acum bine stabilit, dar în mare parte absent din Directiva privind păsările și din Directiva privind habitatele, chiar dacă reprezintă, alături de schimbările climatice și de controlul speciilor alogene/invazive, una dintre cele mai mari provocări cu care ne confruntăm.

Pe lângă impactul asupra activităților economice tradiționale din domeniul acvaculturii, trebuie subliniat faptul că dezechilibrele din ecosisteme pot compromite, de asemenea, acvacultura restaurativă și acvacultura regenerativă.

Termenul „ecosistem” a fost inventat în 1935, când botanistul și ecologul englez Arthur George Tansley l-a folosit pentru prima dată într-un articol științific, iar astăzi ar trebui să se afle în centrul strategiilor de refacere a biodiversității. Conceptele de specii protejate (Directiva privind păsările din 1979) și de arii protejate (Directiva privind habitatele din 1992) ar putea necesita extindere pentru a cuprinde gestionarea întregului ecosistem.

AAC salută eforturile Comisiei privind elaborarea unui document de lucru al serviciilor Comisiei referitor la prădare și speră că aceasta va adopta o abordare atât holistică, cât și riguroasă din punct de vedere științific, luând în considerare toate formele de prădare, precum și factorii umani și/sau climatici care le determină.

¹ <https://aac-europe.org/en/publication/aac-recommendation-on-freshwater-aquaculture-and-wildlife/>

² <https://aac-europe.org/en/publication/aac-recommendation-on-the-predation-by-birds-in-relation-with-shellfish-farming/>

³ https://protectfish.eu/wp-content/uploads/2026/08/2026_D5.6_PolicyBrief_July2026_FINAL.pdf

⁴ <https://www.fao.org/eifaac/news/news-detail/why-cormorants-need-european-level-management/en>

⁵ <https://openknowledge.fao.org/items/87235803-1cc8-4123-b9d0-cbfa93a75052>

III. Recomandări

Recomandările AAC:

Către Comisia Europeană

Având în vedere că dezvoltarea acvaculturii rămâne un obiectiv strategic al UE și că Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene prevede, printre obiective, asigurarea unui nivel de trai echitabil pentru comunitatea agricolă și acvicolă, stabilizarea piețelor prin garantarea disponibilității aprovizionării la prețuri rezonabile pentru consumatori și întrucât toate aceste obiective sunt compromise, printre altele, de amploarea prădării în cadrul instalațiilor de acvacultură în aer liber, existând suficiente dovezi pentru a aborda această problemă cel puțin la nivelul fermelor, unde fermierii au dreptul să-și apere efectivele prin luarea următoarelor măsuri:

1. Armonizarea sistemelor de compensare pentru pierderile cauzate de speciile protejate în sectorul acvaculturii;
2. Simplificarea utilizării derogărilor în limitele fermelor de acvacultură pentru a autoriza combinația dintre împușcarea controlată în scopul sperierii și împușcarea în scopul uciderii, care pare să ofere o atenuare adecvată a efectelor prădării;
3. Asigurarea și finanțarea unui cadru pentru punerea în aplicare a măsurilor preventive menite să reducă și să atenueze impactul prădării de către cormorani asupra acvaculturii;
4. CE ar trebui să se implice activ prin sprijinirea și cofinanțarea cadrului de înaltă calitate pentru un Plan european de gestionare a cormoranului mare, elaborat pentru CE de către FAO-EIFAAC.

IV. Opinii minoritare

Eurogroup for Animals, *Compassion in World Farming* și *Aquatic Life Institute* nu sunt deloc de acord cu formularea și perspectiva principală a acestui răspuns la consultarea publică și contestă necesitatea măsurilor letale prevăzute în recomandările 2 și 4. În schimb, minoritatea este de acord cu recomandările 1 și 3. Operatorii din sectorul acvaculturii ar trebui să fie despăgubiți în mod corespunzător pentru pierderile cauzate de speciile protejate, iar un astfel de sistem de despăgubire ar trebui armonizat. În plus, ar trebui finanțate măsuri de atenuare a prădării de către cormorani în cadrul exploatațiilor de acvacultură, **cu condiția ca acestea să fie neletale și concepute pentru a reduce la minimum stresul, rănilor sau vătămările păsărilor, în conformitate cu statutul de specie protejată al acestora în temeiul Directivei privind păsările.**

Vissenbescherming are mari îndoieli cu privire la faptul că impactul economic suferit de acvacultură, așa cum este menționat la pagina 4 a acestei contribuții, ar fi fost „rezultatul unor măsuri de protecție nediscriminatorii”. Înțelegem din această contribuție că „impactul

economic” se datorează prădării, în special de către păsări și, mai precis, de către cormorani. Înțelegem, de asemenea, că aceste „măsuri de protecție nediscriminatorii” se referă la Directiva privind păsările și Directiva privind habitatele.

Suntem în total dezacord cu opinia exprimată în această contribuție, menționată tot la pagina 4, conform căreia „creșterea numărului de prădători de pești, în special păsări, () a fost cauzată de protecția nediscriminatorie, ceea ce a dus la o presiune crescută asupra habitatelor naturale din cauza creșterii exponențiale a populației anumitor specii, în special a păsărilor, care au explorat noi zone de pescuit în zone de acvacultură unde nu erau prezente înainte de anii 1990.”

Știința a demonstrat că creșterea populațiilor de animale, inclusiv a celor de animale prădătoare, este determinată de cantitatea de hrană disponibilă pentru aceste animale în natură și de oportunitățile pe care le au de a se reproduce. În fermele de acvacultură există o cantitate mare de hrană relativ ușor accesibilă animalelor prădătoare, iar fermierii din sectorul acvaculturii au responsabilitatea de a-și proteja animalele împotriva prădătorilor. Creșterea populației de cormorani va fi determinată, în mare măsură, de oportunitățile relativ ușoare pe care aceștia le au de a vâna pești în fermele piscicole.

Suntem convinși că se pot face mult mai multe pentru a dezvolta măsuri eficiente de protecție a fermelor de pești și crustacee și, din acest motiv, susținem a treia recomandare a acestei contribuții, și anume „să se asigure și să se finanțeze un cadru pentru punerea în aplicare a măsurilor preventive menite să reducă și să atenueze impactul prădării de către cormorani asupra acvaculturii”. Cu toate acestea, acest demers nu ar trebui să se limiteze la prădarea de către cormorani, ci ar trebui să includă, de asemenea, asigurarea și finanțarea unor măsuri preventive menite să reducă prădarea de către alte animale prădătoare, precum vidrele, stârcii, focile, pescărușii, crabii și stelele de mare.

În opinia noastră, „impactul economic suferit de acvacultură”, așa cum s-a menționat mai sus, poate fi redus doar prin elaborarea și promovarea unor măsuri de protecție a fermelor de acvacultură împotriva prădării. Astfel de măsuri de protecție ar trebui utilizate pe scară mult mai largă în acvacultură.

De asemenea, la pagina 4, se afirmă că „ambele directive (privind păsările și privind habitatele) oferă statelor membre un cadru de derogări care să fie utilizat pentru prevenirea daunelor grave aduse culturilor, animalelor, pădurilor, pescuitului și apelor, în cazul în care nu există nicio altă soluție satisfăcătoare”. Nu suntem de acord cu modul în care continuă această contribuție: „este foarte dificil pentru IMM-uri să obțină aceste derogări în limitele siturilor de acvacultură”. Considerăm că, în prezent, este prea ușor să se obțină o astfel de derogare. Aceste derogări ar trebui acordate numai în situații excepționale.

A doua recomandare a acestei contribuții prevede: „Simplificarea utilizării derogărilor în limitele fermelor de acvacultură pentru a autoriza combinația dintre împușcarea controlată în scopul sperierii și împușcarea în scopul uciderii, care pare să ofere o atenuare rezonabilă a efectelor prădării.” Nu există nicio sursă pentru această afirmație și ne îndoim puternic că

*Recomandarea AAC privind testul de rezistență al Directivei privind păsările și
Directivei privind habitatele*

această combinație va oferi „o atenuare rezonabilă a efectelor prădării”, în special pe termen lung. Fermele piscicole sunt mult prea atractive pentru animalele prădătoare, ca zone de hrănire, pentru ca sperierea și uciderea câtorva animale prădătoare să aibă un efect semnificativ. Pentru a obține un efect semnificativ, ar fi necesare măsuri mult mai drastice, iar din cauza suferinței pe care acestea ar provoca-o, nu dorim să luăm în considerare astfel de măsuri.

În ceea ce privește recomandările din prezenta contribuție:

1. Putem fi de acord cu această recomandare, dar dorim ca armonizarea sistemelor de compensare să fie combinată cu o cerință de a proteja mai bine animalele de crescătorie împotriva prădătorilor în viitor.
2. Ne opunem acestei recomandări, deoarece considerăm că utilizarea derogărilor ar trebui limitată, nu simplificată.
3. Susținem cu tărie această recomandare, dar dorim ca aceasta să se aplice tuturor animalelor care vânează pești și alte animale acvatice crescute în acvacultură. De asemenea, propunem să se adauge faptul că măsurile de atenuare care vizează aceste animale prădătoare ar trebui finanțate dacă sunt neletale și concepute pentru a minimiza stresul, rănilor sau vătămrile animalelor, în conformitate cu statutul de specie protejată prevăzut de Directiva privind păsările și de Directiva privind habitatele.
4. Ne opunem acestei recomandări deoarece nu dorim ca UE să sprijine și să cofinanțeze Planul european de gestionare a cormoranului mare. Din ceea ce am observat până în prezent, ideile propuse de FAO-EIFAAC se concentrează mult prea mult pe reducerea populației, inclusiv prin metode letale, și nu acordă suficientă atenție dezvoltării și utilizării unor măsuri eficiente de protecție a fermelor de acvacultură împotriva prădătorilor.

Pentru a rezuma opinia noastră cu privire la această contribuție: nu suntem deloc de acord cu ea. Această contribuție ne dă impresia ciudată că AAC consideră că oamenii au dreptul primordial de a consuma pește și sunt privilegiați față de alte animale. Considerăm că, de exemplu, păsările specializate în vânatoarea de pești pot avea un drept ecologic mai mare asupra peștelui ca sursă de hrană decât oamenii, care au numeroase opțiuni în ceea ce privește alimentația.

Consiliul Consultativ pentru Acvacultură (AAC)

Rue Montoyer 31, 1000 Bruxelles, Belgia

Tel.: +32 (0) 2 720 00 73

E-mail: secretariat@aac-europe.org

LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/aquaculture-advisory-council/>
www.aac-europe.org